

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 17. decembra 2015*

„Predhodno odločanje — Elektronska komunikacijska omrežja in storitve — Direktiva 97/13/ES — Člena 4 in 11 — Direktiva 2002/20/ES — Člen 6 — Pogoji, ki veljajo za splošno odobritev in za pravice do uporabe radijskih frekvenc in števil, ter posebne obveznosti — Člen 13 — Pristojbine za pravice do vgradnje naprav — Področje uporabe — Pokrajinski predpisi — Dajatev na stolpe in/ali oddajnike in sprejemnike mobilnega omrežja“

V zadevi C-517/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo tribunal de première instance de Namur (prvostopenjsko sodišče v Namurju, Belgija) z odločbo z dne 11. septembra 2013, ki je na Sodišče prispela 27. septembra 2013, v postopku

Proximus SA, nekdanja Belgacom SA, ki je nadaljuje postopek, ki ga je začela Belgacom Mobile SA,

proti

Province de Namur,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi M. Ilešič, predsednik drugega senata v funkciji predsednika tretjega senata, C. Toader, sodnica, D. Šváby, E. Jarašiūnas (poročevalec) in C. G. Fernlund, sodniki,

generalni pravobranilec: N. Wahl,

sodni tajnik: V. Tourrès, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 3. septembra 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za družbo Proximus SA, nekdanjo Belgacom SA, ki nadaljuje postopek, ki ga je začela družba Belgacom Mobile SA, H. De Bauw in B. Den Tandt, odvetnika,
- za Province de Namur J. Bourtembourg in N. Fortemps, odvetnika,
- za belgijsko vlado J. Van Holm in M. Jacobs, agentki, skupaj z J. Bourtembourgom, odvetnik,
- za Evropsko komisijo J. Hottiaux in L. Nicolae, agentki,

* Jezik postopka: francoščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 6 in 13 Direktive 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktiva o odobritvi) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str 337).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Proximus SA, nekdanjo Belgacom SA, ki nadaljuje postopek, ki ga je začela družba Belgacom Mobile SA, in Province de Namur zaradi dajatve na stolpe ter oddajnike in sprejemnike mobilnega omrežja, nameščene na ozemlju navedene pokrajine.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 97/13/ES

- 3 Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 97/13/ES z dne 10. aprila 1997 o skupnem okviru za splošne avtorizacije in posamična dovoljenja na področju telekomunikacijskih storitev (UL L 117, str. 15) je bila s členom 26 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2002/21/ES z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 349, v nadaljevanju: „Okvirna direktiva“) razveljavljena z učinkom od 25. julija 2003.
- 4 Direktiva 97/13 je bila, kot je razvidno iz njenih uvodnih izjav 1, 3, 4 in 5, del ukrepov, sprejetih za popolno liberalizacijo telekomunikacijskih storitev in infrastruktur. V ta namen je bil z njo vzpostavljen skupen okvir za sisteme odobritev, namenjen znatnemu olajšanju vstopa na trg novim operaterjem. S tem okvirom so bila določena, prvič, pravila o postopkih izdaje odobritve in o njihovi vsebini, in drugič, pravila o naravi – celo obsegu – denarnih bremen, povezanih s temi postopki, ki so jih države članice lahko naložile podjetjem na področju telekomunikacijskih storitev.
- 5 Člen 4 Direktive 97/13, naslovljen „Pogoji za pridobitev splošnih odobritev“, je v odstavku 1 določal:
„Kadar države članice za zagotavljanje telekomunikacijskih storitev zahtevajo pridobitev splošne odobritve, se lahko v taki odobritvi v utemeljenih primerih določijo pogoji iz točk 2 in 3 priloge. Take splošne odobritve pomenijo najmanj omejujoč sistem, ki je skladen s spoštovanjem bistvenih zahtev in drugih zahtev javnega interesa, ki so upoštevne in so navedene v točkah 2 in 3 priloge.“
- 6 Člen 11 te direktive, naslovljen „Dajatve in pristojbine za posamične odobritve“, je določal:
„1. Države članice zagotovijo, da je namen dajatev, naloženih podjetjem iz naslova postopkov za izdajo odobritev, zgolj pokritje upravnih stroškov, povezanih z izdajo in upravljanjem ustreznih posamičnih odobritev, nadzorom nad njimi in njihovo uporabo. Dajatve za posamično odobritev morajo biti sorazmerne obsegu zahtevanega dela ter morajo biti objavljene ustrezno in dovolj podrobno, da se zagotovi preprost dostop do informacij.“

2. Ne glede na odstavek 1 lahko države članice v primeru uporabe redkih virov svojim nacionalnim regulativnim organom dovolijo, da določijo dajatve, ki odražajo potrebo po zagotovitvi optimalne uporabe teh virov. Te pristojbine morajo biti nediskriminatorne in morajo upoštevati zlasti potrebo po spodbujanju razvoja inovativnih storitev in konkurence.“

Direktiva o odobritvi

7 Člen 1(2) Direktive o odobritvi, naslovljen „Cilj in področje uporabe“, določa:

„Ta direktiva se uporablja za odobritve za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.“

8 Člen 2(2)(a) te direktive določa, da „splošna odobritev“ pomeni „pravni okvir, ki ga določi država članica ter se z njim v skladu s to direktivo zagotovijo pravice za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev in določijo obveznosti, značilne za to področje, ki utegnejo veljati za vse ali določene vrste elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev“.

9 Člen 6 Direktive o odobritvi določa pogoje, ki veljajo za splošno odobritev in za pravice uporabe radijskih frekvenc in števil, ter posebne obveznosti. Odstavek 1 tega člena natančneje določa:

„Za splošno odobritev za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ter pravice uporabe radijskih frekvenc in pravice uporabe števil lahko veljajo samo posamezni pogoji iz delov A, B in C iz priloge. Taki pogoji morajo biti objektivno utemeljeni glede na zadevno omrežje ali storitev, nediskriminacijski, sorazmerni in transparentni.“

10 Člen 13 Direktive o odobritvi, naslovljen „Pristojbine za pravice uporabe in za pravice do vgradnje naprav“, določa:

„Države članice lahko ustreznemu organu dovolijo, da naloži pristojbine za pravice uporabe radijskih frekvenc ali števil ali za pravice do vgradnje naprav na, nad ali pod javnim ali zasebnim zemljiščem, ki odražajo potrebo po zagotovitvi optimalne uporabe teh virov. Države članice zagotovijo, da so take pristojbine objektivno utemeljene, transparentne, nediskriminacijske in sorazmerne glede na njihov predvideni namen, ter upoštevajo cilje iz člena 8 [Okvirne direktive].“

Belgijsko pravo

11 Svet pokrajine Namur je 17. oktobra 1997 sprejel davčni predpis o letni dajatvi na stolpe ter oddajnike in sprejemnike mobilnega omrežja za davčno leto 1998 (v nadaljevanju: „davčni predpis“).

12 Davčni predpis v členu 1 določa, da se ta dajatev uporablja za „stolpe ter oddajnike in sprejemnike [mobilnega] omrežja, ki so nameščeni na ozemlju pokrajine Namur“.

13 Člen 2 tega davčnega predpisa določa, da za plačilo te dajatve „zavezana fizična ali pravna oseba, ki uporablja stolpe in/ali oddajnike in sprejemnike [mobilnega] omrežja“.

14 Člen 3 davčnega predpisa določa, da je znesek zadevne dajatve 100.000 belgijskih frankov (BEF) (približno 2 478 EUR) na stolp in 50.000 BEF (približno 1 239 EUR) na oddajnik in sprejemnik mobilnega omrežja.

Spor o glavni stvari in vprašnji za predhodno odločanje

- 15 Iz spisa, ki je predložen Sodišču, je razvidno, da je družba Belgacom Mobile SA, katere pravna naslednica je družba Belgacom SA, ki je pozneje postala Proximus SA, operater javnega elektronskega komunikacijskega omrežja in da je na tej podlagi lastnik in uporabnik stolpov ter sprejemnikov in oddajnikov mobilnega omrežja, nameščenih na ozemlju pokrajine Namur.
- 16 Organi Province de Namur so leta 1999 na podlagi davčnega predpisa izdali odločbo o odmeri dajatve, s katero je bilo družbi Belgacom Mobile SA za davčno leto 1998 naloženo plačilo 328.458,92 EUR zadevne dajatve. Zoper to odločbo o odmeri je bila vložen ugovor pri pokrajinskem guvernerju. Ker je bil ugovor zavržen, je družba Belgacom Mobile SA 14. junija 2000 vložila tožbo pri prvostopenjskem sodišču v Namurju.
- 17 Družba Belgacom Mobile SA je v utemeljitev tožbe pri predložitvenem sodišču navedla, da davčni predpis ni v skladu z Direktivo o odobritvi, ker uvaja dajatev, ki spada na področje uporabe te direktive, in ne izpolnjuje pogojev, določenih v členu 13 te direktive.
- 18 Province de Namur je trdila, da se Direktiva o odobritvi v tem primeru ne more uporabiti, saj zadevna dajatev ni niti dajatev, povezana s splošno odobritvijo za uporabo elektronskega komunikacijskega omrežja, niti pristojbina, povezana z vgradnjo naprav na, nad ali pod javnim ali zasebnim zemljiščem.
- 19 Ob upoštevanju teh navedb predložitveno sodišče dvomi o skladnosti zadevne dajatve z Direktivo o odobritvi.
- 20 V teh okoliščinah je prvostopenjsko sodišče v Namurju prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašnji:
- „1. Ali je treba člen 13 Direktive [o odobritvi] razlagati tako, da prepoveduje, da se s predpisom nacionalnega organa ali lokalne skupnosti v proračunske namene, ki nimajo zveze s cilji te odobritve, uvede dajatev na infrastrukture za mobilne komunikacije, ki se uporabljajo v okviru izvajanja dejavnosti, zajetih s splošno odobritvijo, ki se izda na podlagi izvajanja navedene direktive (če je to potrebno, ob razlikovanju med tem, ali je ta infrastruktura na zasebnem ali na javnem zemljišču)?
2. Ali je treba člen 6(1) Direktive [o odobritvi] razlagati tako, da prepoveduje, da se s predpisom nacionalnega organa ali lokalne skupnosti v proračunske namene, ki nimajo zveze s cilji te odobritve, uvede dajatev na infrastrukture za mobilne komunikacije, ki ni naštetja med pogoji iz dela A priloge k navedeni direktivi, zlasti ker ni upravna pristojbina v smislu člena 12 [navedene direktive]?“

Vprašnji za predhodno odločanje

- 21 Najprej je treba ugotoviti, da se predlog za sprejetje predhodne odločbe nanaša na Direktivo o odobritvi. Sodišče bo zato podalo razlago te direktive, za katero je zaprosilo predložitveno sodišče. Vendar je ta direktiva, kot je določeno v njenem členu 19, začela veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*, to je 24. aprila 2002, in se je v skladu s členom 18 začela uporabljati šele 25. julija 2003. Iz predložitvene odločbe pa je razvidno, da se s tožbo, ki jo je družba Belgacom Mobile SA vložila 14. julija 2000, predlaga odprava odločbe o odmeri, ki je bila izdana leta 1999, ko se je torej uporabljala še Direktiva 97/13.
- 22 Vendar je treba opozoriti, da – če bo predložitveno sodišče ugotovilo, da za spor o glavni stvari velja Direktiva 97/13 – je mogoče odgovore iz te sodbe uporabiti tudi za ta predhodni zakonodajni akt.

- 23 Ugotoviti je namreč treba, da člen 6(1) Direktive o odobritvi v bistvu ustreza členu 4(1) Direktive 97/13, saj se ti določbi nanašata na urejanje pogojev, ki so jih države članice lahko določile oziroma jih lahko določijo za splošno odobritev. Člen 13 Direktive o odobritvi pa ustreza členu 11(2) Direktive 97/13, saj se ti določbi nanašata na urejanje možnosti držav članic, da pod nekaterimi pogoji uvedejo pristojbine, pri čemer morajo upoštevati nujnost zagotavljanja optimalne uporabe redkih virov ter spodbujanja konkurence, razvoja notranjega trga in podpiranja interesov državljanov Unije. Iz ujemanja teh določb izhaja, da se lahko razlaga teh določb iz Direktive o odobritvi lahko uporabi za razlago določbe Direktive 97/13.
- 24 Predložitveno sodišče s tema vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člena 6 in 13 Direktive o odobritvi razlagati tako, da nasprotujeta temu, da se dajatev, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, naloži fizični ali pravni osebi, ki uporablja stolpe in/ali oddajnike in sprejemnike mobilnega omrežja.
- 25 V skladu s členom 1(2) Direktive o odobritvi se ta direktiva uporablja za odobritve za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.
- 26 Ta direktiva ne določa le pravil o postopkih podelitve splošnih odobritev ali pravic do uporabe radijskih frekvenc ali števil in o vsebini navedenih odobritev, temveč tudi pravila o naravi – celo obsegu – denarnih izdatkov, povezanih s temi postopki, ki jih lahko države članice naložijo podjetjem v sektorju storitev elektronskih komunikacij (glej sodbi Belgacom in Mobistar, C-256/13 in C-264/13, EU:C:2014:2149, točka 29, in Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, točka 15).
- 27 Kot izhaja iz ustaljene sodne prakse Sodišča, države članice v okviru Direktive o odobritvi ne smejo naložiti drugih dajatev ali pristojbin za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev kot tistih, določenih v tej direktivi (sodba Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, točka 16; v tem smislu glej tudi sodbi Vodafone España in France Telecom España, C-55/11, C-57/11 in C-58/11, EU:C:2012:446, točki 28 in 29, ter Belgacom in Mobistar, C-256/13 in C-264/13, EU:C:2014:2149, točka 30).
- 28 Iz tega sledi, da je za to, da se določbe Direktive o odobritvi uporabijo za dajatev, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, potrebno, da je razlog za naložitev te dajatve povezan s postopkom splošne odobritve, ki v skladu s členom 2(2)(a) Direktive o odobritvi zagotavlja pravice za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev (sodba Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, točka 17; v tem smislu glej tudi sodbe Fratelli De Pra in SAIV, C-416/14, EU:C:2015:617, točka 41; Komisija/Francija, C-485/11, EU:C:2013:427, točke 30, 31 in 34, ter Vodafone Malta in Mobisle Communications, C-71/12, EU:C:2013:431, točki 24 in 25).
- 29 Sodišče je v zvezi s tem na eni strani opozorilo, da se člen 6 Direktive o odobritvi nanaša na pogoje in posebne obveznosti, ki se lahko naložijo za splošno odobritev in za pravice uporabe radijskih frekvenc in števil. Ta člen določa, da lahko za splošno odobritev za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ter pravice uporabe radijskih frekvenc in pravice uporabe števil veljajo samo posamezni pogoji iz delov A, B in C iz priloge k tej direktivi (sodba Belgacom in Mobistar, C-256/13 in C-264/13, EU:C:2014:2149, točka 26).
- 30 Na drugi strani je ugotovilo, da člen 13 Direktive o odobritvi ne zajema vseh pristojbin za infrastrukturo, ki omogoča zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (sodbi Belgacom in Mobistar, C-256/13 et C-264/13, EU:C:2014:2149, točka 34, in Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, točka 18).
- 31 Ta člen se namreč nanaša na podrobna pravila glede naložitve pristojbin za pravice do uporabe radijskih frekvenc ali števil ali za pravice do vgradnje naprav na, nad ali pod javnim ali zasebnim zemljiščem (sodbi Belgacom in Mobistar, C-256/13 in C-264/13, EU:C:2014:2149, točka 31, in Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, točka 19).

- 32 V obravnavanem primeru je iz predložitvene odločbe razvidno, da je za plačilo dajatve iz postopka v glavni stvari „zavezana fizična ali pravna oseba, ki uporablja stolpe in/ali oddajnike in sprejemnike [mobilnega] omrežja“.
- 33 Kot izhaja iz stališč, predloženih Sodišču, obdavčljivi dogodek za to dajatev, ki se naloži fizični ali pravni osebi, ki uporablja stolpe in/ali oddajnike in sprejemnike mobilnega omrežja, ne glede na to, ali ji je bila izdana odobritev na podlagi Direktive o odobritvi, očitno ni povezan niti s postopkom splošne odobritve, s katero se podjetja pooblasti za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, niti s splošno odobritvijo v smislu v smislu člena 6(1) Direktive o odobritvi, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.
- 34 Poleg tega se v skladu s sodno prakso Sodišča izraza „naprave“ oziroma „vgradnja“, uporabljena v členu 13 Direktive o odobritvi, nanašata na fizično infrastrukturo, ki omogoča zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, oziroma na njihovo fizično namestitvev na zadevno javno ali zasebno zemljišče (sodbi Belgacom in Mobistar, C-256/13 in C-264/13, EU:C:2014:2149, točka 33, in Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, točka 21).
- 35 Čeprav se dajatev iz postopka v glavni stvari naloži fizični ali pravni osebi, ki uporablja stolpe in/ali oddajnike in sprejemnike mobilnega omrežja, ki so del fizične infrastrukture, ki omogoča zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, pa ta dajatev očitno nima značilnosti pristojbine, ki se podjetjem, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, naloži kot protidajatev za pravico do vgradnje naprav.
- 36 Na podlagi teh ugotovitev je treba na vprašanji odgovoriti, da je treba člena 6 in 13 Direktive o odobritvi razlagati tako, da ne nasprotujeta temu, da se dajatev, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, naloži fizični ali pravni osebi, ki uporablja stolpe in/ali oddajnike in sprejemnike mobilnega omrežja.

Stroški

- 37 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člena 6 in 13 Direktive 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktive o odobritvi) je treba razlagati tako, da ne nasprotujeta temu, da se dajatev, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, naloži fizični ali pravni osebi, ki uporablja stolpe in/ali oddajnike in sprejemnike mobilnega omrežja.

Podpisi